

**AKCJA WISŁA – STUDENCKI OBÓZ
OBRĄCZKOWANIA PTAKÓW
W DOLINIE ŚRODKOWEJ WISŁY W ROKU 1998**

W roku 1998 Sekcja Omitologiczna Koła Naukowego Leśników SGGW w Warszawie zorganizowała po raz 13. obóz obrączkowania ptaków w trakcie ich wędrówki jesiennej. Od roku 1992 odłowy prowadzone są na rozległej wiślanej wyspie w pobliżu miejscowości Brzumin (51°57'N, 21°16'E, gm. Góra Kalwaria, woj. mazowieckie) (Keller *et al.* 1997). W sezonie 1998 prace prowadzono w okresie 1 VIII-11 XI. Ptaki chwymano w 40 sieci stylonowych oraz (w okresie 1 VIII-28 IX) w pułapki labiryntowe (tzw. wacki), kontynuowano też zbieranie danych o orientacji kierunkowej migrantów (szczegółowy opis metod – patrz Keller *et al.* 1997, 1998). W badaniach terenowych wzięło udział 87 osób, pracami punktu kierowali: Krzysztof Kajzer, Marek Keller, Michał Maniakowski, Jarosław Nowakowski i Patryk Rowiński.

Wyniki chwymania

Zaobráczkowano 5494 ptaki należące do 84 gatunków (tab.). Był to zatem sezon rekordowy tak pod względem liczby schwytych osobników jak i gatunków. Wieloletnie maksima liczebności uzyskało 35 gatunków (w tabeli zaznaczone wytłuszczonym drukiem); 7 gatunków: krzyżówka *Anas platyrhynchos*, piaskowiec *Calidris alba*, biegus płaskodzioby *Limicola falcinellus*, bekasik *Lymnocyptes minimus*, słonka *Scolopax rusticola*, świergotek łąkowy *Anthus pratensis* i makolągwa *Carduelis cannabina* obrączkowano po raz pierwszy.

Wiadomości powrotne

Schwymano dwa ptaki noszące obce obrączki:

Actitis hypoleucos Z 737850 N. MUSEUM PRAHA

– 1 VIII 98 Brzumin,

– zaobráczkowany 16 VIII 95 Piestany, Słowacja

Motacilla alba KK 90765 POLAND GDAŃSK

– 14 IX 98 Brzumin

– zaobráczkowana 14 VII 98 Ujście Wisły

Od czasu opublikowania ostatniego sprawozdania (Keller *et al.* 1998) uzyskaliśmy 3 wiadomości powrotne o ptakach zaobrączkowanych przez nas podczas wcześniejszych obozów:

Charadrius hiaticula TS 05846

– zaobrączkowana 27 VII 96 Brzumin

– schwytna 30 IV 98 Drażniew (Siedlce), rz. Bug, (łęgowa), 52°22'N 22°42'E

Erithacus rubecula KL 25249

– zaobrączkowany 17 X 96 Brzumin

– schwytny 29 IV 97 Kopań (punkt Akcji Bałtyckiej), 54°28'N 16°25'E

Regulus regulus LC 48948

– zaobrączkowany 6 X 96 Brzumin

– znaleziony martwy 27 X 96 Collegno (Turyn), Włochy, 45°05'N 07°34'E

Podczas obozu schwytno 34 ptaki zaobrączkowane przez nas w poprzednich sezonach. Były to: bogatka *Parus major* – 7 os., modraszka *Parus caeruleus* i brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos* – po 5 os., raniuszek *Aegithalos caudatus* – 3 os., gajówka *Sylvia borin*, pliszka siwa *Motacilla alba* i gil *Pyrrhula pyrrhula* – po 2 os., dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, dzięciołek *Dendrocopos minor*, kos *Turdus merula*, kapturka *Sylvia atricapilla*, piegża *Sylvia curruca*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, czarnogłówka *Parus montanus* i pełzacz leśny *Certhia familiaris* – po 1 os.

Uzyskano 995 wiadomości powrotnych miejscowych krótkoterminowych tzw. retrapów.

Tab. Zestawienie ptaków zaobrączkowanych w Brzuminie w roku 1998 oraz na punktach badawczych Akcji Wisła w latach 1983-1998

Table. Bird species ringed at Brzumin in 1998 and at research points of the Vistula Operation in 1983-1998. (1) - Species, (2) - + 24 species not ringed in 1998, (3) - Total

Lp	Gatunek (1)	1998	1983-1998
1	<i>Erithacus rubecula</i>	740	4254
2	<i>Sylvia atricapilla</i>	564	2714
3	<i>Motacilla flava</i>	451	672
4	<i>Phylloscopus collybita</i>	359	5636
5	<i>Parus caeruleus</i>	340	1713
6	<i>Regulus regulus</i>	248	877
7	<i>Motacilla alba</i>	231	302
8	<i>Actitis hypoleucos</i>	192	659
9	<i>Parus major</i>	171	1145
10	<i>Turdus merula</i>	164	398
11	<i>Phylloscopus trochilus</i>	158	1059

cd. tabeli na nastęnej stronie

cd. tabeli

12	<i>Sylvia borin</i>	147	870
13	<i>Turdus philomelos</i>	132	593
14	<i>Acrocephalus palustris</i>	131	853
15	<i>Troglodytes troglodytes</i>	123	600
16	<i>Prunella modularis</i>	111	2127
17	<i>Ficedula hypoleuca</i>	92	310
18	<i>Delichon urbica</i>	90	110
19	<i>Hirundo rustica</i>	79	486
20	<i>Calidris minuta</i>	72	82
21	<i>Sylvia curruca</i>	69	427
22	<i>Muscicapa striata</i>	69	391
23	<i>Turdus iliacus</i>	67	76
24	<i>Sylvia communis</i>	65	319
25	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	57	251
26	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	50	333
27	<i>Turdus pilaris</i>	42	149
28	<i>Hippolais icterina</i>	42	216
29	<i>Fringilla coelebs</i>	40	150
30	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	36	285
31	<i>Parus montanus</i>	21	208
32	<i>Tringa glareola</i>	20	116
33	<i>Charadrius dubius</i>	18	131
34	<i>Aegithalos caudatus</i>	18	157
35	<i>Calidris temminckii</i>	16	23
36	<i>Philomachus pugnax</i>	16	44
37	<i>Certhia familiaris</i>	16	42
38	<i>Calidris ferruginea</i>	15	19
39	<i>Alcedo atthis</i>	15	276
40	<i>Emberiza citrinella</i>	13	122
41	<i>Riparia riparia</i>	12	144
42	<i>Charadrius hiaticula</i>	11	35
43	<i>Parus ater</i>	11	33
44	<i>Calidris alpina</i>	10	27
45	<i>Luscinia luscinia</i>	10	73
46	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	10	134

cd. tabeli na nastęnej stronie

cd. tabeli

47	<i>Certhia brachydactyla</i>	10	36
48	<i>Emberiza schoeniclus</i>	10	147
49	<i>Dendrocopos minor</i>	9	50
50	<i>Lanius collurio</i>	9	71
51	<i>Tringa ochropus</i>	8	22
52	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	8	136
53	<i>Fringilla montifringilla</i>	7	39
54	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	6	56
55	<i>Carpodacus erythrinus</i>	6	16
56	<i>Carduelis cannabina</i>	5	5
57	<i>Tringa nebularia</i>	4	13
58	<i>Dendrocopos major</i>	4	30
59	<i>Anthus trivialis</i>	4	17
60	<i>Anas platyrhynchos</i>	3	3
61	<i>Anthus pratensis</i>	3	3
62	<i>Sylvia nisoria</i>	3	13
63	<i>Garrulus glandarius</i>	3	11
64	<i>Asio otus</i>	2	5
65	<i>Jynx torquilla</i>	2	21
66	<i>Dryocopus martius</i>	2	7
67	<i>Phoenicurus ochruros</i>	2	14
68	<i>Ficedula parva</i>	2	10
69	<i>Carduelis carduelis</i>	2	37
70	<i>Carduelis spinus</i>	2	38
71	<i>Accipiter nisus</i>	1	5
72	<i>Calidris canutus</i>	1	2
73	<i>Calidris alba</i>	1	1
74	<i>Limicola falcinellus</i>	1	1
75	<i>Lymnocyptes minimus</i>	1	1
76	<i>Gallinago gallinago</i>	1	75
77	<i>Scolopax rusticola</i>	1	1
78	<i>Tringa erythropus</i>	1	3
79	<i>Larus ridibundus</i>	1	4
80	<i>Dendrocopos medius</i>	1	2

cd. tabeli na następnej stronie

cd. tabeli

81	<i>Luscinia svecica</i>	1	9
82	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	1	19
83	<i>Parus palustris</i>	1	14
84	<i>Sitta europaea</i>	1	6
	+ 24 gatunki nieobraczkowane w 1998 roku (2)		170
	Razem (3)	5494	30754

Eksperymenty kierunkowe

Zgodnie z wcześniej ustaloną metodyką (Keller *et al.* 1998) eksperymentowi kierunkowemu w tzw. klatkach Bussego poddano 512 rudzików (*Erithacus rubecula*). Łącznie z danymi z sezonu 1997 zebrano dotychczas 897 prób kierunkowych dla rudzika.

Śmiertelność ptaków związana z obrączkowaniem

Podczas prowadzenia prac terenowych zanotowano 31 upadków ptaków. Stanowi to 0,56% sumy zaobraczkowanych ptaków w tym sezonie. Główną przyczyną śmierci było zaatakowanie przez drapieżnika.

Podziękowania

Dziękujemy osobom, przedsiębiorstwom i organizacjom za wsparcie finansowe, które umożliwiło kontynuację prac badawczych w roku 1998. Głównymi sponsorami byli: Miejskie Przedsiębiorstwo Robót Ogrodniczych, Ministerstwo Edukacji Narodowej i J. M. Rektor SGGW. Dziękujemy Dowództwu Głównego Kwaterymistrzostwa Wojska Polskiego za wypożyczenie namiotu, oraz wszystkim uczestnikom akcji za twórczy wkład w prace obozowe.

Literatura

Keller M., Rowiński P., Nowakowski J., Maniakowski M. 1997. *Akcja Wisła – studencki obóz obrączkowania ptaków w dolinie środkowej Wisły w latach 1983-1996*. Kulon 2: 232-243.

Keller M., Rowiński P., Nowakowski J. 1998. *Akcja Wisła – studencki obóz obrączkowania ptaków w dolinie środkowej Wisły w roku 1997*. Kulon 3: 118-122.

Autorzy:

Marek Keller, Patryk Rowiński, Jarosław Nowakowski

Adres do korespondencji:

Akcja Wisła - Studencki Obóz Obrączkowania Ptaków Katedra Zoologii Leśnej i Łowiectwa SGGW, ul. Rakowiecka 26/30 02-528 Warszawa, tel. (0-22) 849-09-77

e-mail: soknl@delta.sggw.waw.pl.

http://www-rak.sggw.waw.pl/?soknl

VISTULA OPERATION - STUDENT CAMP FOR BIRD RINGING IN THE MIDDLE VISTULA VALLEY IN 1998

Summary

In 1998, 5 494 birds of 84 species were captured at Brzumin (51°05'7"N, 21°01'6"S) (Table). The most abundant species were robin, blackcap, and yellow wagtail. Directions of orientation of 512 robins was experimentally examined.